

# Samenwoners, let op uw zaak

**H**et onlangs gepubliceerde wetsvoorstel voor een nieuwe erf- en schenkbelasting kan ingrijpende gevolgen hebben voor mensen die ongehuwd samenwonen. Onder de huidige Successiewet is het zo dat wanneer echtgenoten of geregistreerde partners van elkaar erven, recht bestaat op een vrijstelling van maximaal € 530.000. Erven echtgenoten meer van elkaar, dan wordt belasting geheven naar tarieven die oplopen van 5% voor een belaste verkrijging tot € 22.763 tot 27% bij een belaste verkrijging van € 910.163 of meer. Deze tarieven gelden ook voor schenkingen; daarvoor geldt overigens echter een hele lage vrijstelling.

Samenwoners worden momenteel gelijk behandeld met echtgenoten wanneer ze samen een door een notaris vastgelegde samenlevingsovereenkomst hebben en minimaal een halfjaar op hetzelfde adres zijn ingeschreven. Wanneer er onderling schenkingen worden gedaan moeten de partners minimaal twee jaar op hetzelfde adres wonen om van de lage tarieven te kunnen profiteren. In de huidige regeling worden samenwoners die geen samenlevingsovereenkomst hebben opgesteld, maar wel minimaal vijf jaar lang een gemeenschappelijke huishouding hebben gevoerd, ook gelijkgesteld met echtgenoten. Dit geldt voor mensen die een affectieve relatie met elkaar hebben, maar kan bijvoorbeeld ook gelden voor twee broers die bij elkaar wonen of voor het bij de ouder inwonende kind.

Onder de nieuwe erf- en schenkbelasting wordt het partnerbegrip ingeperkt. Personen die niet zijn getrouwd of geen geregistreerde partner zijn, worden alleen nog als partner aangemerkt indien zij bij de notaris minimaal een halfjaar voor overlijden een samenlevingsovereenkomst hebben gesloten en minimaal een halfjaar op hetzelfde adres zijn ingeschreven. Voor schenkingen bedraagt deze termijn twee jaar.

Wordt niet aan deze voorwaarden voldaan, dan bestaat geen recht op de hoge echtgenotenvrijstelling bij overlijden en zijn hogere tarieven van toepassing bij schenking en vererving. Het verschil: over een erfenis van € 500.000 betaalt een partner die aan de voorwaarden voldoet in het geheel geen successierecht. Een partner die niet kwalificeert betaalt over dezelfde erfenis € 186.700 aan successierecht.

Ongewijzigde invoering van de wetgeving heeft ongewenste gevolgen voor mensen die al jaren samenleven en momenteel wel kwalificeren als fiscale partners, maar geen samenlevingsovereenkomst hebben. Na 1 januari 2010 erven zij van elkaar tegen de hogere

tarieven en van de partnervrijstelling kunnen zij niet profiteren. Het doet er niet toe hoe lang deze mensen samenwonen en of zij samen wel of geen kinderen hebben. Dit is erg onredelijk. Het nu alsnog opstellen van een samenlevingsovereenkomst biedt uitkomst. Maar dan duurt het nog een halfjaar voor men kwalificeert voor de lage heffing en bij schenking zelfs twee jaar.

Daarnaast wordt het onder de voorgestelde wetgeving nog maar voor één persoon mogelijk om de kwalificatie van partner te krijgen. Het komt wel voor dat iemand die getrouwd is al lange tijd met een ander dan de echtgenoot samenwoont. De echtscheiding wordt juridisch niet geformaliseerd om financiële of andere redenen. Onder de huidige wetgeving kan zowel de juridische echtgenoot als de partner met wie wordt samenwoond, als fiscale partner worden aangemerkt. Het voorstel gaat ervan uit dat alleen de echtgenoot recht krijgt op de hoge vrijstelling en de lage tarieven, terwijl dit doorgaans niet degene zal zijn die als erfgenaam in het testament wordt benoemd.

Kortom, wijziging van het partnerbegrip zoals dat is voorgesteld kan in een groot aantal gevallen leiden tot ongewenste financiële en fiscale gevolgen. Het is goed hierop vooraf bedacht te zijn en zo nodig maatregelen te treffen. Wij hopen overigens dat het parlement nog tot soepeler wetgeving komt. ■

**PETER KAVELAARS EN**

**CYNTHIA VAN VELDHOVEN**

Peter Kavelaars, hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit, en Cynthia van Veldhoven zijn verbonden aan Deloitte Belastingadviseurs.

**DE NIEUWE ERF- EN SCHENKBELASTING KAN SAMENWONERS LELIJK OPBREKEN**

